

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ

Розробник:

Віталій ВЛАСОВЕЦЬ,
професор кафедри механічної та електричної інженерії,
доктор технічних наук, професор

Полтава
2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Оптимізація процесів механічної обробки
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра галузевого машинобудування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> ВЛАСОВЕЦЬ Віталій, д.т.н., професор. <i>Контакти:</i> ауд. 322 (навчальний корпус №3), e-mail: vitaliy.vlasovets@pdaa.edu.ua , тел. (0532) 56-96-87, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/vlasovec-vitaliy-myhaylovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування <i>ОПП Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Технологія сільськогосподарського машинобудування, Технологічні аспекти керування якістю виробів машинобудування.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни формування систематизованих знань щодо виявлення, аналізу основних параметрів, які впливають на процеси пластичного формоутворення виробів та їх обробки різанням, вибір раціональних способів врахування цих параметрів при створенні математичних моделей, а також проведення розрахунковим шляхом оптимізації для подальшої розробки технологічних процесів отримання необхідних виробів, що володіють належними механічними властивостями, показниками точності та шорсткості.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- набути знань щодо виявлення, аналізу та встановленню основних конструктивних, технологічних та фізико-механічних параметрів у процесах обробки матеріалів тиском та обробки різанням;

- опанувати раціональні способи врахування вказаних параметрів при розробці математичних моделей для проведення оптимізації вказаних процесів розрахунковим шляхом;

- призначати параметри для розробки технологій отримання виробів потрібної форми, точності, шорсткості, а також виробів із необхідним пропрацюванням структури металу пластичною деформацією для досягнення механічних властивостей за усім об'ємом чи в окремих його частинах;

- уміти створювати математичні моделі, які із максимальною точністю описують поведінку металу в процесах холодного, напівгарячого та гарячого формоутворення виробів, а також обробки різанням;

- розробляти методики проведення розрахункових досліджень для досягнення оптимізації таких процесів у найкоротші терміни;

- аналізувати результати розрахунків та призначати параметри для проектування конкурентоспроможних технологій пластичного формоутворення, обробки різанням у машинобудуванні;

- набути навичок щодо розроблення конкурентоспроможних технологій отримання виробів процесами холодного листового штампування, холодного і напівгарячого, гарячого об'ємного штампування, та обробки різанням.

Компетентності:

фахові:

- володіти уміннями вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості;
- здатність проводити дослідження або здійснювати інновації у сфері сільськогосподарського машинобудування.

Програмні результати навчання:

- визначати параметри математичних моделей, принципи оптимізації технологічних процесів з використанням математичних моделей, вмінь зі складання плану виконання досліджень для удосконалення, проектування, виготовлення та експлуатації об'єктів нової техніки та нових технологій

Програма та структура навчальної дисципліни:

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	пр.	л.з	с.р
Тема 1. Оптимізація процесів пластичного формоутворення	60	8	12	-	40
Тема 2. Оптимізація процесів різання	60	8	12	-	40
Усього годин	120	16	24	-	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмний результат навчання	Форма оцінювання		
	Самостійна робота	Виконання вправ на практичних	Разом
Визначати параметри математичних моделей, принципи оптимізації технологічних процесів з використанням математичних моделей, вмінь зі складання плану виконання досліджень для удосконалення, проектування, виготовлення та експлуатації об'єктів нової техніки та нових технологій	40	60	100
Разом	40	60	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Самостійна робота	Виконання вправ на практичних	
Тема 1. Оптимізація процесів пластичного формоутворення	20	30	50
Тема 2. Оптимізація процесів різання	20	30	50
Усього	40	60	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного і семестрового контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Шкала, критерії оцінювання
- самостійна робота (самостійна робота виконується за 8-ма темами)	<p>від 0 до 5:</p> <p>5 балів – виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими;</p> <p>4 балів – виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, але є незначні неточності;</p> <p>3 балів – виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, але є неточності;</p> <p>2 балів – виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, але є суттєві неточності;</p> <p>1 бали – виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надано відповіді на меншість питань, наявні грубі неточності;</p> <p>0 балів – у випадку відсутності наданих відповідей.</p>
- виконання вправ на практичних (12 практичних занять)	<p>від 0 до 5:</p> <p>5 балів – розрахунки +, графічний матеріал +, висновки +, відповіді на питання +, оформлення +;</p> <p>4 бали – розрахунки +, графічний матеріал +, висновки +, відповіді на питання +, оформлення -;</p> <p>3 балів – розрахунки +, графічний матеріал +, висновки +, відповіді на питання -, оформлення -;</p> <p>2 бали – розрахунки +, графічний матеріал +, висновки -, відповіді на питання -, оформлення -;</p> <p>1 бал – розрахунки +, графічний матеріал -, висновки -, відповіді на питання -, оформлення -;</p> <p>0 балів – розрахунки -, графічний матеріал -, висновки -, відповіді на питання -, оформлення -.</p>

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0.
Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Після здійснення вибору дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення і включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Політика стосовно дедлайнів та перескладання. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін, а саме, на кожному наступному занятті здійснюється перевірка та оцінка того, що було видано на попередньому. Роботи, які здаються із порушенням термінів (без поважних причин), оцінюються із застосуванням коефіцієнта 0,8.

Політика щодо академічної доброчесності. Забороняється фабрикація результатів під час виконання практичних робіт, а також списування у одногрупників. Під час виконання самостійних робіт обов'язковою умовою є наведення коректних текстових посилань на використані джерела інформації, також заборонено списування у одногрупників.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. У разі наявності індивідуального відвідування – за погодженим графіком.

Політика поведінки. За використання телефонів і комп'ютерних засобів на заняттях без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1 Калюжний В.Л., Калюжний О.В. Інтенсифікація листового штампування. Формоутворюючі процеси / В.Л. Калюжний, О.В. Калюжний // Київ: НТУУ «КПІ» Вид-во «Політехніка». 2016. 300 с.

2 Калюжний О.В., Калюжний В.Л. Інтенсифікація формоутворюючих процесів холодного листового штампування / О.В. Калюжний, В.Л. Калюжний. К: ТОВ «Сік Груп Україна», 2015. 292 с.

3 Калюжний О.В. Холодне видавлювання порожнистих і стержневих виробів / О.В. Калюжний, В.Л. Калюжний. Київ. КИТ. 2020. 248 с.

4 Петраков, Ю. В. Управління процесами шліфування: навчальний посібник для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» спеціалізацій «Технології машинобудування» і «Технології виготовлення літальних апаратів» / Ю. В. Петраков ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 5,94 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 218 с.

7 Петраков Ю.В. Автоматичне управління процесами обробки матеріалів різанням - Київ: УкрНДІАТ, 2004. 384 с.

Допоміжні

1 Данченко В.М., Міленін А.А, Кузьменко В.І. Комп'ютерне моделювання процесів обробки металів тиском. Чисельні методи/В.М. Данченко, О.О. Міленін, В.І. Кузьменко. Дніпропетровськ: Системні технології. 2008. 448 с.

2 3 Евстратов В.А. Теория обработки металлов давлением. Харків: "Вища школа", 1981. – 248 с.

3 Оптимізація механічної обробки тіл обертання : монографія / В. Є. Карпусь, О. В. Котляр, В. О. Іванов.; за ред. В. Є. Карпуся. – Харків : НТМТ, 2012. – 296 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Дистанційний курс із дисципліни: «Оптимізація механічної обробки» (2022-2023 н.р.) Полтавський державний аграрний університет. URL: <https://moodle.pdaa.edu.ua>